

Va cantar(ALDC, IX, 2073. *Va cantar* [Passat I. 3])

(Previ a aquest comentari cal llegir el que diem sobre el paradigma del passat [pretèrit perfet] al mapa 1401.)

I. El passat simple *cantà* deriva del llat. vg. CANTAT, propi del val. central i de Guardamar (190) (a voltes convivint amb *va cantar* com semblantment a Sineu, Santa Coloma d'Andorra, Altea i Alacant), i presenta escasses variants: *qu[e]ntà* 76, de Sineu, localitat mallorquina que canvia [ə] per [e] en contacte amb una (antiga) palatal; *cantec* 7, de Formiguera (cf. *anec* 'va anar' 7), que, com altres vegades, és un manlleu a l'oc. Formes de passat simple d'altres verbs: *anà* 92, 160, 164, 188, 190, *llicqué* 163, 166, format sobre la forma forta *llig*.

II. El passat perifràstic ajunta a l'infinitiu *cantar* (< CANTARE) la tercera persona de *VADEO, VADIT > *va*, que va formar *va cantar*, d'extensió molt general, tret del val. central, que usa el passat simple (*cantà*) (veg. punt I), i l'alg., que se serveix del pretèrit perfet compost (*ha cantat*) (veg. punt III); altres construccions semblants: *va nar*, *va morir*, *va vindre*, *va vendre*, *va vore*, *va xalar*, *va lletxir*.

III. Com a fet puntual, cal notar l'ús de l'esmentat pretèrit perfet compost *ha cantat* 4, 7, 8, 11, 85 (amb un altre verb,

és anat 85) com a equivalent del passat simple o perifràstic, probablement per interferència del fr. i de l'it., respectivament. A la resta del territori s'empra el pretèrit perfet compost amb el seu valor sintàctic tradicional, amb l'auxiliar *haver* o, eventualment, *ésser*: *ha nat* 1-3, 6-11, 13, 18, 23, 53, 63, 102, 114, 145, 148, 155, 156, 158, 162, 176-178, *ha nau* 100, *ha caigut* 155 (*ha quigut* 55), *ha vengut* 79, 151, 158, 165, 177, *ha vingut* 34, 49, *ha arribat* 82 (*ha ribat* 80), *ha naixit* 16, *ha set* 23, 43, 52 ('ha sigut'), *ha segut* 158, *ha cucat* 150, *ha tengut* 162, *ha tocat* 61, *ha entropessat* 125, 181, *ha dut* 137, 158, *ha plegat* 138, *ha estropejat* 147, *ha lletgit* 156, *ha hagut dit* 30, *ha (a)judada* 114, *ha caieu* 87, 94, *ha veniu* 87, 94, 100, *ha credeu* 94; *és nat* 4, *és emplegat* 3.

Des d'un punt de vista geogràfic, notem l'ús exclusiu de la forma simple *cantà* només al val. apitxat i que el tipus *va cantar* és la forma general a la resta del domini.

Són formes normatives *cantà* (model *portà*), des del DOrt, 1917, i *va cantar* (model *va portar*), des de Fabra, 1918 (pàg. 96-97), formes que acull la GIEC (pàg. 276) i la PEOLC Morfologia (pàg. 26).

